C. P. BROWN
MEMORIAL LIBRARY
Acc. No.
Date
CUDDAPAH.

గోదానం

జనవరి ఏడోతేది.... రాత్రి ఎనిమిది గంటల వేళ!

సింగపూర్ జేమ్స్ స్ట్రీట్‌లో ఆకాశాన్నంటే ఆల్బర్ట్‌టవర్స్ ముందు ఎర్రరంగు 'డాట్సన్' కారు వచ్చి ఆగింది. తెల్లటి సఫారీ డ్రెస్‌లోవున్న డాక్టర్ సుందరం కారు దిగి లిఫ్ట్ వైపు వస్తూంటే వాచ్‌మన్ 'హిచ్‌కి' సెల్యూట్ చేశాడు.

2

అతనివైపు నిరసనగా చూసి 'బాస్టర్డ్' "? మనసులోనే వాణ్ణి తిట్టుకుంటూ- విసురుగా లిఫ్ట్‌లోకి నడిచాడు సుందరం. తలుపులు మూసుకున్నాయి.

'రాత్రి జరిగిన సంఘటన బహుశా మర్చిపోయవుంటాడు. అందుకే వినయంగా సెల్యూట్ చేశారు బ్లడీ బెగ్గర్'- అనుకున్నాడు సుందరం.

గడచిన రాత్రి, దాదాపు పదిగంటల వేళ, విస్కీ అయిపోతే- ఫిలిప్స్‌కి ఫోన్ చేశాడు తను.... మనిషిని పంపిస్తే- 'బ్లాక్ డాగ్' ఇస్తానన్నాడు ఫిలిప్స్.

ఆ రాత్రి సమయంలో ఆల్బర్ట్‌టవర్స్‌లో ఉండేవాళ్ళందరికీ హిచ్‌కీ ఒక్కడే దిక్కు. అందుకే 'ఇంటర్‌కం'లో వాణ్ణి పిలిచాడు సుందరం. మూడు నిమిషాలు కూడా కాకుండా అతని ముందు నిలబడి 'యస్సార్' అన్నాడు హిచ్‌కీ.

"అర్జంట్‌గా విస్కీ కావాలి! అయిదో ఫ్లోర్‌లోవున్న ఫిలిప్స్ 'బ్లాక్‌డాగ్' ఇస్తాడు.... తీసుకురా!"– చెప్పాడు సుందరం.

"ఇట్స్ నాట్ మై డ్యూటీ!"– అంటూ ఇంగ్లీషులో బదులు చెప్పి క్షణం నిలబడకుండా వెళ్ళిపోయాడు వాడు.

'పగటి పూట నక్క వినయాలు ఒలకపోస్తాడు.... రాత్రిళ్లు మాత్రం లార్డుననుకుంటాడు.... అసలు వాడి దేశం ఏమిటో కనుక్కోవాలి!" అనుకున్నాడు సుందరం.

లిఫ్ట్ ఆగిపోయింది.. అతని ఆలోచనలూ ఆగిపోయాయి. ఫ్లాట్ నంబర్ 914 దగ్గరకొచ్చి బజర్ నొక్కాడు. వెంటనే తలుపు తెరచుకుంది. ఎదురుగా కనిపించిన ఆరేళ్ళ పిల్లా 'హాయ్‌డాడ్'- అంటూ నవ్వుతూ పలకరించింది.

"హెలో బేబీ"!- అంటూ ఆమె బుగ్గ చిదిమి- ముద్దుపెట్టుకుని లోపలకు నడిచాడు సుందరం.

"ఎనీ లెటర్స్"?- బట్టలు మార్చుకుంటూ అడిగాడు.

"యా!"— చటుక్కున గుర్తుకొచ్చిన దానిలా వెళ్ళి- టీవీ కేబినెట్ మీదవున్న ఓ కవరు తెచ్చి- తండ్రికి అందించింది పీలూ,

"ఎక్కణ్ణించి?"— సుందరం ఉత్తరం చదువుతూంటే- డైనింగ్ టేబుల్ మీద డిన్నర్ రెడీ చేస్తూ అడిగింది రమ్య.

"మా నాన్న రాశాడు!"

"ఏమంటారు?"

"ఏముందీ!....పాతపాటే!.... చదువుతా.... విను!.... నాన్నా.... సుందరం.... క్రితంసారి నేనురాసిన ఉత్తరానికి జవాబు రాయలేదు.... మీ అమ్మ నీ కోసం బెంగ పెట్టేసుకుంది! రాత్రిళ్ళు కలలోకి వస్తున్నా వట.... నిన్ను చూడాలని తపించి పోతోంది.... సంక్రాంతి పండక్కి కోడల్నీ, పాపనీ తీసుకురావాల్సిందిగా మరీమరీ రాయమంది... ఎలాగో అలా తీరిక చేసుకుని వస్తావ్ కదూ?..."

సుందరం- ఉత్తరాన్ని చదవటం ముగించి,-దాన్ని టేబుల్ మీదకు విసిరేసి- డైనింగ్ టేబుల్ ముందు కూర్చున్నాడు.

"పోనీ ఓ సారి వెళ్ళిరాకూడదూ?"-

ఆ ప్రశ్న విని భార్యవైపు వింతగా చూశాడు.

"ఏముందక్కడ?... మురికిరోడ్లూ, ఇరుకుసందులూ... అంతేగా?"—

"వాటితో మీకేంపని ? మావయ్యగార్నీ, అత్తయ్యగార్నీ చూసి వచ్చేయచ్చు... పెద్దవాళ్ళు... ఆపై కన్నవాళ్లు... పైగా మావయ్య గారు ఈ మధ్య రిటైరై పోయారు కూడానూ ! ఒక్కసారి మీరు ఎదురుగా కనిపిస్తే వాళ్ళకి తృప్తిగా వుంటుంది?''- ప్లేటులో మటన్ ఫ్రై వడ్డిస్తూ చెప్పింది రమ్య.

'నీకు తెలీదు రమ్యా... అక్కడికి వెళ్ళిన దగ్గర్నించీ వాళ్ళు నా బ్రెయిన్ తినేస్తారు...?" "హాయిగా ఇక్కడే ప్రాక్టీసు పెట్టుకో- వచ్చినంతే వస్తుంది... మనకి పదెకరాల మాగాణీ వుందీ... బోలెడంత పంట వస్తుందీ?'' అంటూ రికార్డు పెడతారు... అయ్ హేట్ దెయిర్ మెంటాలిటీ''– సుందరం విసుక్కున్నాడు.

రమ్య మరి మాట్లాడలేదు.

*　　*　　*

జనవరి పన్నెండో తేది... ఉదయం పదకొండుగంటలవేళ !...

ఏలూరు పవర్ పేటలో పార్వతీభవనం ముందు సైకిలు దిగేడు పోస్టుమేన్.

వసారాలో వీధిగుమ్మానికి ఎదురుగా వాలు కుర్చీలో కూర్చుని పేపరు చదువుతున్న శివరామయ్య ఎదురుగా వస్తున్న పోస్టుమాన్‌ని చూసి, ఉత్సాహంగా అడిగాడు.

"ఉత్తరం ఏమన్నా వచ్చిందా ?"– అని.

"వచ్చిందిసార్!''- అంటూ చేతిలోవున్న కట్టలోంచి ఓపొడుగు పాటి కవరులాగి శివరామయ్య చేతిలోపెట్టి వెళ్ళిపోయాడు పోస్టుమాన్.

ఆ కవర్ని చూడగానే శివరామయ్యకు వెయ్యేనుగుల బలం వచ్చింది.

5

"ఏమోయ్! అబ్బాయ్ ఉత్తరం రాశాడోయ్!"- కవరుచింపుతూ లోపలకు కేకపెట్టాడు.

"వచ్చిందా!- నాకు తెలుసు వస్తుందని!... ఏం రాశాడూ? ... మన ఉత్తరం అందిందటా? ఇంతకీ కోడల్నీ మనవరాల్నీ పండక్కి తీసుకొస్తున్నాడా, లేదా?"- ప్రశ్నల వర్షం కురిపిస్తూనే వంటింట్లోంచి వసారాలోకి వచ్చింది పార్వతమ్మ.

అప్పటికి ఉత్తరం చదవటం పూర్తిచేసిన శివరామయ్య నిరాశగా నిట్టూర్చాడు.

"ఏం రాశాడండీ? రావటం కుదరదన్నాడా?"- భర్త మనోభావాల్ని చదవటానికి ప్రయత్నిస్తూ బెరుకుగా అడిగింది మళ్ళీ.

"చాలా బిజీగా వున్నాట్ట పార్వతీ! తానువస్తే హాస్పిటల్లో పేషెంట్లు సఫరవుతారట.... మరోసారి ఎప్పుడైనా వీలుచేసుకుని వస్తాడట. మనకి పండగ శుభాకాంక్షలు తెలియచేశాడు.... అంతే!"

ఆ మాటలంటూంటే శివరామయ్య కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి....

"బోడి శుభాకాంక్షలు ఎవరికి కావాలండీ?.... వాటితో మనసు తీరిపోతుందా?.... అయినా ఎప్పుడో వీలుచేసుకుని వచ్చేబదులు- ఆ వీలు ఇప్పుడే చేసుకోవచ్చుగా?.... మనల్ని వదిలివెళ్ళి అప్పుడే అయిదేళ్ళు కావస్తోంది.... ఈలోగా మనల్ని చూడాలని ఒక్కసారి కూడా వాడికి అనిపించలేదా? అసలు మనం బతికుండగా వాడికి తీరుబడి దొరుకుతుందో లేదో?...." పార్వతమ్మ గొంతు కూడా గాద్గదికమైంది.

"కడుపు తీపి నీచేత అలా అనిపిస్తోంది.... అంతే!— అక్కడి పరిస్థితులు ఏమిటో- వాడి ఇబ్బందులు ఎలాంటివో నీకూ నాకూ ఏం

తెలుస్తాయి చెప్పు?" తనకు తాను సమాధానపరచుకునే ధోరణిలో_ భార్యను ఓదారుస్తున్నట్టుగా అన్నాడు శివరామయ్య.

"ఎరక్కపోయి వాడిచేత ఆ డాక్టరీ చదివించామండీ! లేకపోతే హాయిగా ఇంటి పట్టునే వుండి ఆ పొలం పుట్రా చూసుకునేవాడు.... ఈ వయసులో మనకింత ఆసరాగా నిలిచేవాడు!"- అనుకుంటూ వంట గదివైపు వెళ్ళబోయిన పార్వతమ్మ 'అమ్మగోరూ'- అన్న పిలుపువిని ఆగిపోయింది.

వీధిగుమ్మం దగ్గర కిష్టిగాడు నిలబడివున్నాడు.

"ఏమిట్రా?"- అడిగింది పార్వతమ్మ.

"వణ్ణంలోకి ఏదైనా పచ్చడివుంటే పెట్టండమ్మా!"

"అలాగే!.... కూచో.... వస్తాను!"- వంటింట్లోకి వెళ్ళి-రెండు నిమిషాల్లో తిరిగివచ్చింది.... చిన్నఆకుముక్కలో పచ్చడీ, గాజుగిన్నెతో వులుసూ తెచ్చి వాడిచేతికిచ్చింది.

ఆశగా వాటివైపు చూసి- ఉత్సాహంగా అన్నాడు కిష్టిగాడు_

"గోంగూర పచ్చడా అమ్మగోరూ!.... ఇదంటే మాయమ్మకి ఎంతో ఇష్టం... దీన్ని ఇంటికట్టుకుపోతాన్లెండి!"

వాడి మాటలు వింటూంటే శివరామయ్యకి ఎంతో ముచ్చట వేసింది. కొడుకంటే అలావుండాలి!...

"కిష్టిగాడికి తల్లిపట్ల ఎంతప్రేమో?"- అనుకున్నాడు.

వాడికి మహావుంటే పన్నెండేళ్ళుంటాయి!

7

ఎదురుగా రోడ్డుకి అవతల పక్కన- నిద్రగన్నేరు చెట్టుకింద చిన్న గోనెపట్టామీద కూర్చుంటాడు... పక్కనే విరిగిపోయిన చెక్క పెట్టె... అందులో రకరకాల తోలు ముక్కలు... మరోపక్కన పాలిష్ డబ్బాలూ బ్రష్షులూ... పాతజోళ్ళు! చెప్పులు కుట్టడం వాడివృత్తి... మరీ చిన్నవయసు కావటం చేత వాడిపనితనం మీద చాలామందికి నమ్మకం తక్కువ... అందుకే వాడికి ఎక్కువ పనివుండదు...ఎప్పుడు చూసినా, చిరిగిపోయి దారాలు వ్రేలాడుతూండే కాకీ నిక్కరుతోటీ 'అసలురంగు' ఏమిటో కూడా తెలియనంతగా మాసిపోయిన బనీనుతోటి కనిపిస్తాడు... ఒక్కటేకన్ను!.. రెండోకన్ను ఎందుకుపోయిందో తెలీదు... నెలల తరబడి తలకు నూనె రాసుకోకపోవటంవల్ల బిరుసెక్కిపోయి దుమ్ముకొట్టుకుపోయిన జుట్టుతో- పేరు తెలియని మృగంలా కనిపిస్తాడు.

అయినా వాడిముఖంలో ఏదో ఆకర్షణవుంది... వాడిలో ఏదో విచిత్రమైన అందం వుంది... ఆ ఆకర్షణా, అందాలే వాడిపట్ల మమకారాన్ని కలిగిస్తాయి.

వసారా గుమ్మంలో, వాలు కుర్చీలో కూర్చుని ఎదురుగా చూస్తే వాడు కనిపిస్తూంటాడు శివరామయ్యకి... అసలు ఆ కుర్చీలో కూర్చోగానే వాడికోసం ఆయన కళ్లు వెతుకుతాయి. రెప్పార్పకుండా వాడినే గమనించాలనిపిస్తుంది... వాడిచేష్టలు చూస్తూంటే ఒకోసారి ఆయనకు నవ్వువస్తుంది... మరోసారి జాలివేస్తుంది... చాలాసార్లు కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతాయి....

పొద్దున్న ఎనిమిదయ్యేసరికి వాడు ఆ చెట్టు కిందకు వస్తాడు. మళ్ళీ చీకటి పడేవరకూ అక్కడేవాడి బతుకు! చిన్న సిల్వరుడబ్బాతో

యింటి దగ్గర్నించి అన్నం తెచ్చుకుంటాడు... అదే రోజంతా వాడి ఆకలి తీరుస్తుంది.

వాడికంటే వయసులో చిన్న పిల్లలు యూనిఫాం వేసుకుని, పుస్తకాలు చేతపట్టుకుని వెడుతూంటే- ఆ పిల్లలవైపు అలాగే అమాయకంగా చూస్తుండిపోతాడు... వాళ్ళల్లో ఎవరివైనా బూట్లు రంగు పోయి వెలసినట్టుగా కనిపిస్తే– వాళ్ళను పిలుస్తాడు... డబ్బులు లేవంటున్నాసరే వినకుండా– ఆబూటు తీసుకుని పాలిష్ చేసి ఇస్తాడు... వాడికి అదోసరదా !

పనేమీ లేనప్పుడు– పక్కనున్న చెక్కపెట్టెమీద దరువుకొడుతూ ఈల పాటలు పాడతాడు... సైకిళ్ళమీద ఎవరైనా కుర్రాళ్లు వెడుతూంటే- వాళ్ళని పనిగట్టుకుని పలుకరిస్తాడు...

చాలాకాలంగా వాడు అక్కడే వుంటున్నా- శివరామయ్య అంతగా గమనించలేదు. కానీ రెండేళ్ళక్రితం ఊరు చివర ఏరుపొంగినప్పుడు- అపుడే వాడిపట్ల ఆసక్తి పెరిగింది ఆయనకి.

అవును !

సరిగ్గా రెండేళ్ళ క్రితం !...

అప్పటికి రెండ్రోజుల్నించీ ఏకధాటిగా కురుస్తోంది వర్షం... పల్లపు ప్రాంతాలన్నీ మోకాటి లోతు నీళ్ళలో మునిగిపోయాయి. 'అస్సాంలో వరదలు' 'బొంబాయిలో భారీ వర్షాలు'... 'బంగళాఖాతంలో వాయుగుండం'– అవే రేడియోలో విశేషాలు !...

ఆరోజు రాత్రి !...

పెర్రెత్తిన ఆడది నడిరోడ్డున వీరంగం చేసినట్లు— ధారాపాతంగా అడ్డూ- అదుపూలేనట్లుగా కురుస్తోంది వర్షం... ఈదురుగాలికి, పూనకం వచ్చిన మనిషిలా చెట్ల కొమ్మలు ఊగిపోతున్నాయి... ఉత్తరదిక్కున మేఘాల్లోంచి మెరుపుతీగలు, భూమ్యాకాశాల మధ్య దూరాన్ని కొలుస్తున్నాయి... ప్రకృతిని సవాలుచేస్తూ ఉరుముల్తో పిలుస్తున్నాయి...

సరిగ్గా ఆ సమయంలోనే- తలుపు చప్పుడైంది...

"ఇంతవర్షంలో ఎవరై వుంటారబ్బా ?- అనుకుంటూ- వెళ్ళి తలుపు తీశాడు శివరామయ్య. ఎదురుగా పదేళ్ళ కుర్రాడు... వాడి పక్కనే గోనెపట్టా కప్పుకున్న ఓ నడివయసు ఆడది.

వాళ్ళిద్దరూ వర్షంలో పూర్తిగా తడిసిపోయారు. పైగా చలిగాలికి వణికిపోతున్నారు.

'నేను బాబూ.... కిష్టిగాణ్ణి.... ఈ రోడ్డవతల చెప్పులు కుడుతూంటాను ।'- పరిచయం చేసుకున్నాడు.

'ఏం కావాలీ ?' అని అడుగుదామనుకున్నాడు శివరామయ్య .... అంతలో వాడే చెప్పాడు మళ్ళీ-

'ఏరు పొంగింది బాబూ.... మాగుడిసె కొట్టుకుపోయింది. ఈ రాత్రికి తమరింట్లో, ఈ మూల కాస్తచోటిస్తే....!'- భయం భయంగానే అడిగాడు.

శివరామయ్య క్షణంపాటు తటపటాయించాడు.

'మాయమ్మకి సుస్తీ బాబూ.... అందుకని దాని ఒక్కదానికీ కూసింత సోటివ్వండి సాలు ! నేను ఇక్కడే ఈ అరుగుపక్కన కూసుం

టాను.... తెల్లారినంక ఎల్పోతాంబాబూ.... మీకు పున్నెం వుంటుంది.... మాయమ్మకి సుస్తీ!'- ప్రాధేయ పూర్వకంగా అన్నాడువాడు.

తల్లిపట్ల వాడికిగల అభిమానం గమనించేసరికి శివరామయ్యలో పరవశం కలిగింది. అప్పటికే సింగపూర్ వెళ్లిపోయిన తన కొడుకు సుందరం ఆ పదేళ్ళ కిష్టిగాడి కళ్ళల్లో కనిపిస్తాడేమోనని ఆశగా వెతికి చూశాడు.

అదిగో....!

అప్పట్నించే వాడిపట్ల శివరామయ్యలో ఆసక్తి పెరిగింది..... అప్పుడప్పుడు వాడికి పనిలేనపుడు ఇంటికి పిలిచి వాడితో కబుర్లు చెప్పే వాడు. తాను టిఫిన్ తింటూ వాడిక్కూడా పెట్టేవాడు. అలాంటప్పుడు కూడా శివరామయ్యకి సుందరం మనసున మెదిలేవాడు....

తాముతినగా మిగిలిపోయిన కూరలూ, పచ్చళ్లూ వాడికి పెట్టేది పార్వతమ్మ. క్రమేపీ ఎవరూ చెప్పకుండానే- ఆ ఇంట్లో ఆపనీ ఈపనీ చేయటం ప్రారంభించాడు కిష్టిగాడు. నూతిలో నీళ్ళు తోడటం, పెరట్లో అరటిచెట్లకి నీళ్ళుపోయటం— ఉత్తరాలు పోస్టులో వేయటం- ఇలాంటి వన్నీ వాడు చేయవలసిందే!

'వాడికి ఓ రెండు రూపాయలిచ్చి- శుభ్రంగా క్షవరం చేయించుకు రమ్మని చెప్పండి!.... మీకు పుణ్యం వుంటుంది.... ఆ చింపిరి జుట్టు చూశ్ళేకపోతున్నాం'- పులుసూ పచ్చడీ తీసుకుని రోడ్డు దాటుతున్న కిష్టిగాడి వైపు చూస్తూ అంది పార్వతమ్మ.

అంతవరకూ వాడి గురించే ఆలోచిస్తున్న శివరామయ్య— ఊహల్లోంచి బయటపడి— పార్వతమ్మకు చెప్పాడు.

'క్షవరానికి డబ్బుల్లేక మానేశాడనుకుంటున్నావా ?.... వాడు రోజూ మనదగ్గరే డబ్బులు దాచుకుంటున్నాడు.... మర్చిపోయావేమో?'

'అవునుకదూ ?.... ఇప్పటికి మొత్తం ఎంతయిందేమిటీ ?'- అడిగిందామె.

'రెండువందల దెబ్బయిదాటింది!... మూడువందలు పూర్తయ్యాక తిరుపతి వెడతాడట !.... వాళ్ళమ్మకి జబ్బు తగ్గిపోయి మళ్ళీ లేచి తిరిగితే- తిరుపతిలో జుట్టు ఇస్తానని వెంకన్నకి మొక్కుకున్నాట్ట!'

'వెధవకి అమ్మంటే ప్రాణం....! ఇంతకీ వాళ్ళమ్మకి జబ్బు తగ్గిందటా ?'

'ఏమో!.... అసలు జబ్బేమిటో తెలిస్తేగా!.... నిన్ననో మొన్ననో ఆస్పత్రికి తీసుకువెళ్ళాడట.... వాడేచెప్పాడు.'

'పోనీ ఆతక్కువ డబ్బేదో మీరువేసి ఇచ్చేయరాదూ ?... ఆ మొక్కుకాస్తా తీర్చుకొంటే వాళ్ళమ్మ జబ్బు తగ్గుతుందేమో ?'- సలహా ఇచ్చింది పార్వతమ్మ.

'అదీ అయింది !.... నేను ఇస్తానంటే ససేమిరావీల్లేదన్నాడు... వాడి కష్టార్జితంతోనే వెళ్ళాలట !'- చెప్పాడు శివరామయ్య,

'పుటుక తక్కువ కులంలో అయినా వాడి బుద్ధులు మాత్రం మా గొప్పవి !... కదూ ?'- అడిగిందామె క్షణం తర్వాత.

కానీ శివరామయ్య ఆ మాటలు వినిపించుకోలేదు... కళ్ళుమూసుకుని ఆలోచిస్తున్నాడు... ఆ ఆలోచనల కళ్ళముందు సుందరమే కనిపిస్తున్నాడు...

* * *

12

ఫిబ్రవరి పదమూడోతేదీ... అర్థరాత్రి పన్నెండు గంటలవేళ...!

ఏదో అలికిడి అయితే, కళ్ళు తెరచి చూశాడు శివరామయ్య... ఎవరో ఇద్దరు మనుషులు లోపలకు వస్తున్నారు. వాళ్ళ చేతుల్లోనల్లటి తాళ్ళున్నాయి. విరబోసుకున్నట్టుగా జుట్టు... ఎర్రటి అగ్ని గోళాల్లా కళ్ళు... నల్లగా, లావుగా వికృతంగా కనిపిస్తున్నారు.

అటూ ఇటూ చూస్తూ– వాళ్ళు నెమ్మదిగా పార్వతమ్మ దగ్గరకు వచ్చారు. ఆమె చేతుల్నీ, కాళ్ళనీ– నల్లతాళ్ళతో కట్టేశారు... ఇద్దరూ ఏదో మాట్లాడుకున్నారు. వాళ్ళ భాష ఏమిటో శివరామయ్యకి అర్థం కావటంలేదు... అయోమయంగా చూస్తున్నాడు—

ఈలోగా వాళ్ళిద్దరూ పార్వతమ్మను భుజాలమీదకు ఎత్తుకున్నారు శివరామయ్యకు పరిస్థితి అర్థమవుతోంది. తన భార్యను,... తనపార్వతిని, .. యమభటులు తీసుకుపోతున్నారని గ్రహించాడు... ఎలాగో బలవంతాన గొంతు పెగల్చుకుని 'పార్వతీ' అని అరిచాడు.

అంతే!...

శివరామయ్యకి కల చెదిరిపోయి మెలుకువవచ్చేసింది. ఒక్క ఉదుటున లేచి కూర్చున్నాడు... ఒళ్ళంతా చెమటతో తడిసిపోయింది, భయంగా పక్కకు చూశాడు. మంచం మీద పార్వతమ్మ కనిపించింది.

'హమ్మయ్య!' తేలిగ్గా ఊపిరిపీల్చుకున్నాడు.

'పీడకల!'- అనుకున్నాడు.

స్విచ్ వేసి పక్కన టీపాయ్ మీద వున్న రాగి చెంబులో మంచి నీళ్ళు తాగేడు... మళ్ళీ పడుకోబోతూ అప్రయత్నంగా భార్యవైపు చూశాడు.

13

అలా చూసిన శివరామయ్య గుండె ఝల్లుమంది!

పార్వతమ్మ నిద్రపోవటం లేదు. కళ్ళుతెరచి దీనంగా భర్త వైపే చూస్తోంది. శ్వాస పీల్చుకోటానికి ఎంతో ప్రయాసపడుతోంది. మాట్లాడటం చేతకానట్టుగా మంచినీళ్ళు కావాలని- చేత్తోనే సంజ్ఞచేసింది.

గబగబా ఆమెకు మంచినీళ్ళు అందించాడు.

కానీ....

ఆ నీళ్ళు ఆమె గొంతు దిగటం కష్టమైంది.... అప్పటికే ఆమె ప్రాణాలు అనంతవాయువుల్లో కలిసిపోయాయి.... ఆశ చావక శివరామయ్య డాక్టర్ని తీసుకొచ్చినా— చనిపోయిన పార్వతమ్మ బ్రతికి రాలేదు.

తెల్లవారేవరకూ 'షాక్' నించి తేరుకోలేకపోయాడు శివరామయ్య తేరుకున్న తరువాత దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేకపోయాడు.

చుట్టుపక్కలవారంతా వచ్చారు. ఆ వయసులో శివరామయ్యకి వచ్చిన కష్టానికి జాలిపడ్డారు. ఎవరో పెద్దమనిషి సుందరం అడ్రస్ తీసుకుని పోస్టాఫీసుకి వెళ్లి టెలిగ్రాం ఇచ్చివచ్చాడు.

నలభై ఏళ్లు తనకు తోడుగా, నీడగా వుంటూ వచ్చిన భార్య హఠాత్తుగా మరణించిందనే బాధకంటే- చివరిసారిగా సుందరాన్ని చూడాలన్న ఆమె కోరిక తీరలేదనే బాధ ఎక్కువైంది శివరామయ్యకి.

అసలు ఆమెకు సుస్తీ చేసి మంచం ఎక్కివుంటే- కొడుకుని అర్జంటుగా రమ్మని టెలిగ్రాం ఇచ్చేవాడే!.... కానీ ఊహించకుండా అంతా జరిగిపోయింది....

నిజమే....

మరుక్షణంలో ఎదురయ్యే విపత్తు ఎలావుంటుందో మనిషి ఊహించలేడు కదా!.... సూర్యచంద్రులు ప్రకృతికి కాపలావున్నట్లే- ప్రాణమూ మృత్యువూ మనిషికి కాపుకాస్తుంటాయి.... వెన్నెల చల్లదనంలో ప్రాణానికి హాయికలిగినట్టు మృత్యువు కౌగిట్లో మనిషికి సేద తీరుతుంది!.... గూటిలోని రామచిలుకలా లోలోపల ఎక్కడో ప్రాణం పదిలంగావుంటే భయపెట్టే రాక్షసిలా మృత్యువు వెన్నంటి వెనుకనే వుంటుంది!.... పంజరంలోంచి ప్రాణం ఎగిరిపోగానే— పొంచి వున్న మృత్యువు మనిషిని ఆబగా ఆక్రమించుకుంటుంది. ఎన్నో ఏళ్ళకు సరిపడే ఆశల్ని గుండెల్లో పెంచుకునే మనిషి మరుక్షణం ఏం జరుగుతుందో ఎందుకు తెలుసుకోలేక పోతున్నాడో?...

భార్యావియోగం వల్ల కలిగిన బాధలోంచి శివరామయ్య ఆలోచనలు ఆ రకమైన వేదాంతం వైపూ- వైరాగ్యం వైపూ పరుగులు తీస్తున్నాయి.

కొడుకు రాకకోసం ఎదురుచూస్తూ- ఆ రోజంతా పార్వతమ్మ భౌతికదేహాన్ని అలాగే వుంచవలసివచ్చింది. మర్నాడు బారెడు పొద్దెక్కినా, సుందరం వచ్చే జాడ కనిపించక పోయేసరికి- బంధుమిత్రుల ఒత్తిడివల్ల శివరామయ్యే భార్యభౌతికకాయానికి దహనసంస్కారాలు పూర్తిచేశాడు.

ఆ పదిరోజులూ, తన పని వదిలేసి- ఆ ఇంట్లోనే ఉండిపోవాల్సి వచ్చింది కిష్టిగాడికి... చిన్న చిన్న సరుకులు ఏవైనా అవసరం వస్తే బజారుకి పరుగెత్తి వాటిని తీసుకురావటం— వచ్చిన బంధుమిత్రులంద

రికీ స్నానాల ఏర్పాట్లు చూడటంవంటి పనుల్తో క్షణం తీరిక లేకుండా కనిపించేవాడు.

అప్పుడప్పుడు శివరామయ్య ఒక్కడూ తనగదిలోకూర్చుని కన్నీరు పెట్టుకోవటం కనిపిస్తే— వాడి లేతమనసు అల్లాడిపోయేది... వెంటనే ఆయన దగ్గరకు వెళ్ళేవాడు...

'ఏడవకండి బాబూ !... పైనున్న అమ్మగోరు బాధపడతారు !'- అనేవాడు....

ఆమాటకు శివరామయ్య మనసులో ఉండే ఆవేదనంతా మటు మాయమైపోయేది.... మళ్ళీ మరుక్షణంలో- తన కొడుకునించి అలాంటి ఓదార్పు ఇంకా దొరకలేదనే ఆలోచనవచ్చి మరింత దిగులు పడేవాడు.

శివరామయ్యకి అంత ధైర్యం చెప్పినా— వెంటనే పెరట్లో నూతి పక్కకు వెళ్ళి కరువుతీరా ఏడ్చేవాడు కిష్టిగాడు....

* * *

ఫిబ్రవరి పదిహేడో తేది... ఉదయం ఎనిమిది గంటల వేళ !

పెరట్లోకి వచ్చిన కిష్టిగాడు— నూతి పక్కన రాటకు కట్టివున్న ఆవునీ, దాని పక్కనే వున్న లేగ దూడనీ చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

'అయ గోరు ఆవుని కొన్నారా ?'- అని అడిగాడు పక్కనే వున్న పనిమనిషిని.

'అవును ! నిన్నరాత్రే తోలుకొచ్చారు పక్క వూర్నించి !' చెప్పింది పనిమనిషి.

'బలే బావుంది!.... రోజూ ఆవుకి పాలు తీయచ్చు ఎంచక్కా!' అన్నాడు కిష్టిగాడు దాని తల నిమురుతూ.

'అది ఇంట్లో ఉండేది కాదురా!.... నాలుగయిదు రోజుల్లో దాన్ని బాపనయ్యకి దానం ఇచ్చేస్తారు.

'దానమా?... ఎందుకూ?'_

'ఎందుకేట్రా ఎర్రిమొగమా?... అమ్మగోరు పోయారుగా.... అందుకనీ ఆరి పేరుమీద దానం సేత్తే బోలెడంత పున్నెం వస్తాది అమ్మగోరికి!.... ఆరపుడు తిన్నగా సొర్గానికే ఎల్లిపోతారు!'-చెప్పింది పనిమనిషి.

ఏదో అర్థం చేసుకునేటందుకు ప్రయత్నిస్తూ- అలాగే ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయాడు కిష్టిగాడు...

* * *

ఫిబ్రవరి ఇరవై ఏడో తేదీ!... రాత్రి తొమ్మిది గంటల వేళ!....

సింగపూర్ జేమ్స్ స్ట్రీట్‌లో ఆకాశాన్నంటే ఆల్బర్ట్ టవర్స్ ముందు ఎర్రరంగు డాట్సన్ కారు వచ్చి ఆగింది.

తెల్లటి సఫారీ డ్రెస్సులో వున్న డాక్టర్ సుందరం- కారు దిగి లిఫ్ట్ వైపు వస్తూంటే వాచ్‌మన్ హిచ్‌కి, ఎప్పటిలాగే సెల్యూట్‌చేశాడు అతన్ని అంతగా పట్టించుకోకుండా గబగబా ముందుకు నడచి లిఫ్ట్‌లో తన ఫ్లాట్ చేరుకున్నాడు. బజర్ నొక్కగానే రమ్య తలుపు తీసింది.

'పిలూ ఎక్కడ?'- లోపలకు వచ్చి బట్టలు మార్చుకుంటూ అడిగేడు సుందరం.

'పక్కవాళ్ళ బేబీ, వీడియోలో ' జాస్ ' చూద్దాం రమ్మంటే వెళ్ళింది!'

'ఎనీ లెటర్స్!'-

'మీ నాన్నగారు రాశారు!'— కవరు తెచ్చి భర్తకు అందించింది.

దాన్ని పక్కనే వున్న టీపాయ్ మీద పెట్టి- హేంగర్‌ని తగిలించివున్న నైట్‌గౌన్ తీసి తొడుక్కున్నాడు సుందరం.... బాత్‌రూంలోకి వెళ్ళి ముఖం కడుక్కుని వచ్చాడు.

ఈలోగా డిన్నర్ రెడీ అయింది...

డైనింగ్ టేబుల్ ముందు కూర్చున్నాక తండ్రి రాసిన వుత్తరం తీసి చదువుకున్నాడు.

'ఏం రాశారు?' అడిగింది రమ్య.

'అమ్మ పోయిందని టెలిగ్రాం ఇచ్చినా- నేను వెళ్ళనందుకు- ఆయన మాట ఎలావున్నా- ఊళ్లో నలుగురూ నాలుగురకాలుగా అనుకున్నారట!'-

'నిజమేమరి! కన్న తల్లిపోయినా మీకు బాధలేకపోయింది!' నిష్ఠూరంగా అంది రమ్య.

బాధపడి మాత్రం ఏం చేయగలం చెప్పు?... అసలు 'డెడ్‌బాడీ' వుండగానే వెళ్ళివుండాల్సింది.... వీలుపడలేదు... ఇక ఇప్పుడు వెళ్ళినా ఒకటే వెళ్ళకపోయినా ఒకటే!'... వైద్య వృత్తి తెచ్చిపెట్టిన మొండితనమో, లేక ఎన్నో మరణాల్ని కళ్ళముందు చూసిన అనుభవమో- సుందరం చేత ఆ మాటలనిపించింది.

18

'అత్తయ్యగారులేనిలోటు అందరికంటే ఆయన్నే ఎక్కువ బాధిస్తుందండీ!.... ఈ సమయంలో మావయ్యగారికి ధైర్యం చెప్పవలసింది మీరేకదా!'- బాధ్యతను గుర్తుచేసింది రమ్య.

నాన్నకి ధైర్యం చెబుతూ వుత్తరం రాశానుగా! అమ్మ పేరు మీదుగా ఏదైనా ఓ సత్కార్యం చేయమని పాతికవేలు పంపించాను. మనకి మరో బేబీ పుడితే అమ్మ పేరు పెట్టుకోవాలని కూడా డిసైడ్ చేసుకున్నాను. ఇంతకంటే నేనేం చేయగలను చెప్పు?'... నిస్పృహాయంగా అడిగాడు సుందరం.

అతనివైపు వింతగా చూస్తుండిపోయింది రమ్య.

*　　　*　　　*

మార్చి పదో తేదీ.... ఉదయం పది గంటలవేళ.... !

ఏలూరు పవర్‌పేటలో_ పార్వతీ భవనం- చైతన్య రహితంగా కళావిహీనంగా మూర్తీభవించిన శోకదేవతలా కనిపిస్తోంది.

వసారా గుమ్మంలో వాలుకుర్చీలో పడుకుని- వీధివైపే చూస్తున్నాడు శివరామయ్య.

పోస్ట్‌మేన్ వెళ్ళిపోయాడు.

'ఈరోజు కూడా సుందరం దగ్గర్నించి ఉత్తరం రాలేదు'- అనుకున్నాడు.

ఇదివరకైతే- తన బాధల్నీ ఆలోచనల్నీ భార్యకు చెప్పుకునే అవకాశం వుండేది. ఆవిడపోయిన తర్వాత ఎక్కువగా తనలో తనే కొంచెం గట్టిగానే మాట్లాడుకోవటం అలవాటు చేసుకున్నాడు శివరామయ్య.

రోడ్డుకి అవతల నిద్రగన్నేరు చెట్టుదగ్గరకు దృష్టిని సారించాడు. అక్కడ ఖాళీగావుంది- తన మనసులా...

'కిష్టిగాడు ఎందుకురావటం లేదో?' అనుకున్నాడు కళ్లుమూసుకుని

భార్యపోయిన తర్వాత దాదాపు పదిహేను రోజులు తనతోటే, తనఇంట్లోవాడూ ఒకడిగా తిరిగాడు. తనకు బాగా దగ్గరయ్యాడు.... అందుకే ఈ మధ్య వాడు కనిపించకపోయేసరికి ఆలోటు కొట్టవచ్చినట్టు కనిపిస్తోంది.

'ఎక్కడికి వెళ్లాడో? ఇక మిగిలిపోయిన కూరలూ పచ్చళ్ళూ ఇచ్చి, పలకరించే దిక్కు ఈ ఇంట్లో లేదనుకుని దుకాణం మరోచోట పెట్టుకున్నాడేమో?'— అనుకుంటున్నాడు మళ్లీ....

సరిగ్గా అప్పుడే—

'నాన్నగారూ'- అన్నపిలుపు వినిపించినట్లయింది.

ఆపిలుపుతో మనసు పులకరించినట్లయి- మగతగా మూసుకుపోతున్న కళ్ళను బరువుగా విప్పి చూశాడు శివరామయ్య.

ఎదురుగా కనిపించింది సుందరంకాదు!.... కిష్టిగాడు!

అపుడనిపించింది వాడు పిలిచింది 'నాన్నగారూ' అనికాదు- 'బాబుగోరూ' అని...!

'ఏరా... వచ్చావా?'- అన్నాడు భ్రమలోంచి తేరుకుంటూ

అంతలోనే వాడు గుండు చేయించుకునివున్న విషయాన్ని గమనించి అడిగాడు వెంటనే-

'ఇన్నాళ్ళూ కనిపించకపోయేసరికి ఏమైపోయావో అనుకున్నాను. తిరుపతి వెళ్లివచ్చావన్నమాట... మంచి పనిచేశావ్... ఆచింపిరి జుట్టు తీయించేసి గుండుచేయించుకుంటే ఎంత బావున్నావో తెలుసా?.... మీ అమ్మగారే బ్రతికుంటే నీకు దిష్టితీసేదిరా బడుద్ధాయ్!... అవునూ తిరుపతి ప్రయాణానికి నాదగ్గర డబ్బు దాచుకున్నావ్‌గా మరి తీసుకెళ్లలేదే?'_

'వాటికోసమే వచ్చానుబాబూ... ఆడబ్బుతో ఓ ఆవునికొని, నేను కూడా గోదానం చెయ్యాలి!'_ అన్నాడు కిష్టిగాడు తలవంచుకుని.

ఆమాటవిన్న శివరామయ్య త్రుళ్ళిపడ్డాడు.

హఠాత్తుగా కుర్చీలోంచిలేచి— కిష్టిగాడి దగ్గరగా వచ్చాడు,

'ఏమిట్రా?... ఏమిటి నువ్వంటున్నది.... అంటే...'

కిష్టిగాడు ఏడుస్తున్న సూచనగా ఎక్కిళ్లు వస్తున్నాయి.

మరింత దగ్గరగా వచ్చి- వాడి భుజంమీద చేయివేసి- మరోచేత్తో వాడి తలనుపైకెత్తి- కళ్ళల్లోకి చూశాడు శివరామయ్య.

ఆ కళ్ళల్లో కన్నీరు కోటి సముద్రాలై సుడులు తిరుగుతోంది.

అంతే!...

ఒక్కసారిగా వాణ్ణి తన దగ్గరగా లాక్కుని గట్టిగా కౌగిలించుకున్నాడు. ఆ గాఢ పరిష్వంగంలో వున్నది- కిష్టిగాడుకాక- సుందరమేనేమో- అన్న అనుభూతికి క్షణం సేపులోనయ్యాడు శివరామయ్య!!

* * *